

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Miljökatastrof och moral i "Minnet av vatten"

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Svenska 1 - Skönlitteratur:
Läsning och analys av skönlitterära texter, däribland romaner och noveller, och förmåga att analysera och reflektera över textens innehåll och form.

Svenska 1 - Skriftlig produktion:
Skriva argumenterande, reflekterande och kreativa texter, och utveckla förmåga att skapa texter som är sammanhängande och anpassade till syfte och mottagare.

Svenska 1 - Litteraturhistoria och teman: Förmåga att jämföra och analysera teman och motiv i skönlitterära texter.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande. Eleven kan i huvudsak följa skriftspråkets normer för språkriktighet.

Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

Eleven kan översiktligt redogöra för några samband mellan olika verk genom att ge exempel på gemensamma teman och motiv.

[Lgr22, Svenska 1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till "Minnet av vatten" (10 min)

- Presentera boken "Minnet av vatten" och ge en kort sammanfattning av handlingen.
- Diskutera bokens miljö och hur den reflekterar dagens klimat- och vattenproblem.
- Lyfta fram huvudkaraktären Noria Kaitio och hennes utveckling genom berättelsen.
- Förklara de postapokalyptiska elementen i berättelsen och deras betydelse.

2. Analys av miljö och moral (15 min)

- Diskutera de moraliska dilemman som boken presenterar, särskilt med avseende på vattenbrist.
- Ställ frågor om fördelningen av resurser och hur karaktärerna hanterar dessa utmaningar.
- Jämför bokens värld med verkliga världens miljöproblem.
- Reflektera kring etiska frågor som uppstår i en framtida, förlorad civilisation.

3. Temat "Vatten som makt" (10 min)

- Analysera vatten som en symbol i berättelsen.
- Diskutera hur vattnets brist blir ett maktmedel och hur det påverkar relationerna mellan människor.
- Utforska hur karaktärerna hanterar sin maktposition när de har tillgång till vatten.
- Fråga eleverna om de tror att resursbrist kan skapa liknande moraliska dilemman i verkliga livet.

4. Gruppdiskussion och reflektion (15 min)

- Dela in eleverna i små grupper för att diskutera de stora frågorna i boken, som vattenbrist och maktförhållanden.
- Låt varje grupp fokusera på ett specifikt tema från boken och förbereda en kort presentation.
- Diskutera de reflektioner som uppstår under gruppdiskussionen i helklass.
- Sammanfatta lektionen genom att lyfta fram de viktigaste insikterna om bokens teman och dilemman.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Postapokalyptisk litteratur:** Beskrivningen av en framtid där samhället kollapsat på grund av miljökatastrofer och resurser är kraftigt begränsade.
- **Moral och etik i litteratur:** Hur litteraturen kan spegla etiska dilemman och väcka frågor om rättvisa och maktfördelning i en katastrofsituation.
- **Symbolik i "Minnet av vatten":** Hur vatten används som symbol för både liv och makt, och hur bristen på detta grundläggande element driver berättelsen framåt.

- **Karaktärsanalys av Noria Kaitio:** Noria som huvudkaraktär och hennes moraliska utveckling i en värld som är på väg att gå under.
- **Kopplingen till verkligheten:** Diskussionen om hur boken relaterar till nutida miljöproblem och kampen om naturresurser.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Postapokalyptisk	Term som beskriver världen efter en katastrof.	Från grekiska "apo" (bort) och "kalypsis" (döljande)
Makt	Förmåga att kontrollera eller påverka andra.	Från fornnordiska "makt" som betyder styrka eller kraft
Etik	Läran om vad som är moraliskt rätt och fel.	Från grekiska "ethos" (karaktär, vana)
Resurs	En tillgång som kan användas för att uppnå något.	Från latin "reserare" (att återställa)

Diskussionsfrågor

- A. Hur skulle vi som samhälle reagera om vi stod inför en situation liknande den i "Minnet av vatten", där vatten var en utomordentligt knapp resurs?
- B. Om alla människor hade tillgång till samma mängd vatten, skulle det då förändra maktstrukturerna i samhället? Hur och varför?
- C. Vad kan vi lära oss från "Minnet av vatten" om hållbarhet och de långsiktiga konsekvenserna av dagens miljöproblem?

Aktivitet

Eleverna får i grupper skapa en framtidsvision av en värld där vatten är en bristvara. De ska skriva en kort berättelse, 300-500 ord, där de beskriver hur deras värld ser ut och vilka etiska dilemman invånarna står inför. Berättelsen ska spegla liknande teman som i "Minnet av vatten", där vatten inte bara är en livsviktig resurs utan även en maktfaktor.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad symboliserar vatten i "Minnet av vatten"?	Vatten symboliserar både liv och makt.
2. Hur påverkar resursbristen människornas moral?	Människorna tvingas göra svåra val, ofta på bekostnad av andra.

Fråga	Svar
3. Vilken roll spelar Noria i berättelsen?	Noria kämpar för att förstå sin roll som temästare och fatta moraliska beslut.
4. Vad är den största konflikten i boken?	Konflikten mellan att överleva och att vara rättvis när vatten är en knapp resurs.
5. Vad lär vi oss om samhällets struktur genom boken?	Boken visar hur makt och resurser styr samhällets relationer.
6. Vilken symbolik använder författaren i boken?	Vatten och dess brist fungerar som en central symbol för makt och förlust.
7. Hur relaterar boken till aktuella miljöfrågor?	Boken reflekterar de globala problemen med vattenbrist och klimatförändringar.
8. Vad är ett etiskt dilemma?	Ett etiskt dilemma är en situation där en person måste välja mellan två svåra val, ofta mellan rätt och fel.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en argumenterande text på 600–800 ord där de diskuterar om samhället idag gör tillräckligt för att förhindra framtida miljökatastrofer, med fokus på vattenbrist. De ska använda exempel från boken "Minnet av vatten" för att stärka sina argument och resonemang.

Citat

"In the middle of difficulty lies opportunity." – Albert Einstein, 1947

Detta citat knyter an till lektionens tema genom att påminna oss om att även i de svåraste tider finns det möjlighet till förändring och nya lösningar, något som Noria också upptäcker under sin resa i boken.

Tags: [Lektion](#)